

Maksuton varhaiskasvatus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 07.10.2026 § 61
175/12.07.00/2026

Valmistelija

sivistys- ja hyvinvointijohtaja Marjaana Typpö ja varhaiskasvatuspäällikkö Maria Tofferi

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan kunta järjestää varhaiskasvatusta alueensa lapsille. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säädetään varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetussa laissa (1503/2016). Lestijärven kunnassa järjestetään laadukasta varhaiskasvatusta uusituissa tiloissa, mikä mahdollistaa kuntalaiselle työssäkäynnin ja opiskelun ja toisaalta tarjoaa lapsille suunnitelmallisen kasvupolun kohti peruskoulua.

Valtakunnallisten lakimuutosten seurauksena merkittävä osa lapsiperheistä kuuluu nykyisin maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin. Maksuttomalla varhaiskasvatuksella on pyrkimys mahdollistaa mahdollisimman monen lapsen yhdenvertainen osallistuminen varhaiskasvatukseen.

Lestijärven kunnassa asiakasmaksuista saatavat tulot ovat vähäiset suhteessa niiden perinnästä aiheutuvaan hallinnolliseen työhön, jonka muodostavat muun muassa tuloseselvitysten käsittely, asiakasmaksujen määrittäminen ja laskutus. Varhaiskasvatusmaksujen tuotto on ollut 18 205 euroa vuonna 2023 ja 13 477,40 euroa vuonna 2025. Vuoden 2026 tuotto on ennusteen mukaan 11 869 euroa. Vuoden 2027 maksutuoton arvioidaan jäävän alle 8 000 euroon. Tällä hetkellä jo yli 80 prosenttia Lestijärven varhaiskasvatuksessa olevista lapsista kuuluu maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin.

Lestijärven kunnan strategisina tavoitteina ovat kunnan elinvoiman vahvistaminen, lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen sekä asukasluvun kehityksen tukeminen. Maksuttoman varhaiskasvatuksen käyttöönotto tukee näitä tavoitteita. Se vahvistaa osaltaan Lestijärven lapsi- ja perhemyönteistä imagoa ja voi toimia yhtenä kunnan veto- ja pitovoimatekijänä.

Useat pienet maaseutukunnat ovat jo ottaneet käyttöön maksuttoman varhaiskasvatuksen. Pohjanmaan ja Keski-Suomen alueella maksuttomaan varhaiskasvatukseen ovat siirtyneet muun muassa Halsua, Perho, Soini, Kyyjärvi, Kangasniemi, Pyhäjoki ja Kärsämäki. Näiden kuntien toimintaympäristössä on samankaltaisuuksia Lestijärven kanssa, ja niiden ratkaisut tarjoavat vertailukohtaa maksuttoman varhaiskasvatuksen järjestämiseen.

Esityksen tavoitteena on, että Lestijärvellä asuvien lasten varhaiskasvatus on maksutonta 1.1.2027 alkaen. Maksuttomuus koskee lapsia, joiden kotikunta on Lestijärvi. Muiden kuntien asukkailta varhaiskasvatuksesta peritään asiakasmaksu voimassa olevan lainsäädännön ja sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksen mukaisesti (§ 27/2026). Myös peruuttamatta jätetystä loma-ajan varhaiskasvatuksesta peritään edelleen peruutusmaksu sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksen mukaisesti (§ 53/2026).

Maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtyminen on huomioitu sivistystoimen talousarviossa 2027.

Esittelijä	sivistys- ja hyvinvointijohtaja Marjaana Typpö
Päätösehdotus	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää, että Lestijärven kunnassa asuvien lasten varhaiskasvatus on maksutonta 1.1.2027 alkaen. Muiden kuntien asukkailta varhaiskasvatuksesta peritään asiakasmaksu. Myös peruuttamatta jätetystä loma-ajan varhaiskasvatuksesta peritään peruutusmaksu.
Päätös	Hyväksyttiin.